

DE NIEUWE

oase

Dagstart voor
bezinning & burgerschap

DEBATSTARTER

HANDLEIDING

In dit document lees je hoe je een debat met je klas voert.

WAAROM EEN DEBAT?

Bij een debat daag je leerlingen uit om na te denken over een maatschappelijk onderwerp. Het dwingt leerlingen om een mening te onderbouwen met overtuigende argumenten. Om adequaat te kunnen reageren, moet er goed geluisterd worden. Klopt het wel wat diegene zegt? Debatteren versterkt burgerschapscompetenties als respect tonen voor de mening van anderen, argumenteren en kritisch denken. Zo helpt het leerlingen te vormen tot een mondig en verantwoordelijk burger.

TIPS VOOR HET BEGELEIDEN VAN EEN DEBAT

- > Als er de neiging is om door elkaar heen te gaan praten, maak dan visueel wie er aan het woord is. Bepaal dat alleen wie de etui of de dopper in de hand heeft wat mag zeggen.
- > Stel vragen, maar geef geen antwoorden. Je faciliteert het debat, maar bent geen deelnemer. Jouw mening doet er even niet toe.
- > Geef leerlingen kort de tijd hun argumenten op te schrijven. Dan hebben ze even bedenktijd gehad en kunnen ze daar tijdens het debat op terugvallen.
- > Complimenteer die ene leerling met een afwijkende mening. Die mening uiten vraagt moed!
- > Waardeer elk argument. Bizarre, onmogelijke of extreme oplossingen mogen geopperd worden. Maar natuurlijk worden ze ook bevroegd!
- > Let op dat leerlingen niet de persoon maar het standpunt aanvallen. Spelen op de bal, niet op de man!
- > Emoties weerleg je niet met feiten, die zullen eerst erkend moeten worden. Daarna kun je die emoties wel bevragen. Hoe komt het dat je dat zo ervaart?
- > Zoek naar gemeenschappelijke grond: 'Zijn we het erover eens dat...? Dat werkt verbindend.
- > Sluit het debat positief af. Bijvoorbeeld met een applaus! Benoem wat je goed vond gaan, en herhaal goede argumenten uit het debat. Vraag je een paar leerlingen ook wat zij ervan vonden?

Niet in iedere klas komt spontaan een discussie op gang zodra er een stelling wordt ingebracht. Tips om daarmee om te gaan:

- > Het kan zijn dat leerlingen te weinig van het onderwerp weten. Licht de stelling dan kort even toe. Vaak komen er dan wel vragen en anders stel je die als docent. Zo komt het gesprek meestal wel op gang.
- > Leerlingen hebben soms hun mening ergens nog niet over gevormd. Dat maakt het lastig voor ze om actief deel te nemen aan de discussie. Het kan helpen om verschillende standpunten voor te leggen en leerlingen daaruit te laten kiezen. Uiteraard vraag je dan naar de redenen van de keuze en vraag je om reacties van de klas.
- > Leerlingen blijven soms ook stil uit gêne voor elkaar. Dan is het handig om een debatvorm te kiezen zoals het Lagerhuis. Daar hoort bij dat ze soms standpunten zullen moeten verdedigen waar ze zelf niet voor zijn. Dat voelt voor hen misschien even gek, maar je verdiepen in de argumenten van een ander is natuurlijk wel super leerzaam.

Debatvorm: het Lagerhuis

- > Zet de stelling op het bord (of toon via de [Oase-app](#) de Debatstarter op het digibord).
- > Deel de klas in tweeën. Links is vóór de stelling, rechts tégen. Zet dat voor alle duidelijkheid ook op het bord.
- > Geef de leerlingen drie tot vijf minuten om met hun groepje argumenten te bedenken.
- > Jij als docent verdeelt de beurten en leerlingen gaan staan als ze iets willen zeggen; ze spreken dus pas als jij hen de beurt hebt gegeven.
- > Sluit positief af.

Niet alle stellingen lenen zich voor de Lagerhuis debatvorm, soms wil je niet verder polariseren, maar zoek je eerder consensus. Ga dan gewoon met elkaar het gesprek aan of zoek een andere debatvorm.

- > Meer informatie vind je op:

schooldebatteren.nl

debatindeklas.nl

*Heleen Bakker
juli 2024*

